

Utvärdering av Barntraumateamet i Norrköping

Kerstin Bergh Johannesson, Kristina Bondjers, Filip Arnberg,
Kunskapscentrum för katastrofpsykiatri, Uppsala Universitet

Doris Nilsson, Teresia Ängarne-Lindberg, Linköpings
universitet

Mikael Rostila, Stockholms universitet

Bakgrund

- Att en förälder avlider är en av de mest traumatiska händelser ett minderårigt barn kan drabbas av
- Varje år förlorar ca 3500 barn och unga en förälder genom dödsfall, cirka 600-650 drabbas av förlust genom plötslig och oväntad död
- Att tidigt i livet förlora en förälder innebär en stor påfrestning
- Förlusten innebär en stark sorg och barn som förlorat en förälder uppvisar i större utsträckning psykiatriska problem, högre dödlighet, depression, missbruk, ångest, lågt självförtroende och självskadebeteende
- Om bortgången skett på ett dramatiskt sätt löper barn risk att utveckla posttraumatiskt stressyndrom vilket kan leda till ytterligare svårigheter att hantera förlusten samt till annan senare psykopatologi

Bakgrund

- Barn som utsatts för traumatiska händelser behöver precis som vuxna olika typer av stöd
- Flertalet forskare är överens om att psykopedagogisk information till föräldrar är centrala i behandling av traumatiska upplevelser hos barn eftersom föräldrar fyller en viktig funktion när det gäller att skydda barn från psykisk ohälsa
- Nya bestämmelser i Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och patientsäkerhetslagen 2011: om en förälder oväntat avlider ska barns behov av information, råd och stöd beaktas
- Kartläggning av 3 landsting under 2012 visade dock på brister i stödet och en oklar ansvarsfördelning mellan instanser inom landstingen
- Det saknas dock tillräcklig forskning på vilken typ av interventioner som bäst hjälper barn att hantera en förlust av förälder
- Barntraumateamet stödjer barn som förlorar föräldrar. De erbjuder även stöd vid andra trauman och vid förälders allvarliga sjukdom. De arbetar med tidiga uppsökande insatser samt möjlighet till långtidsuppföljning

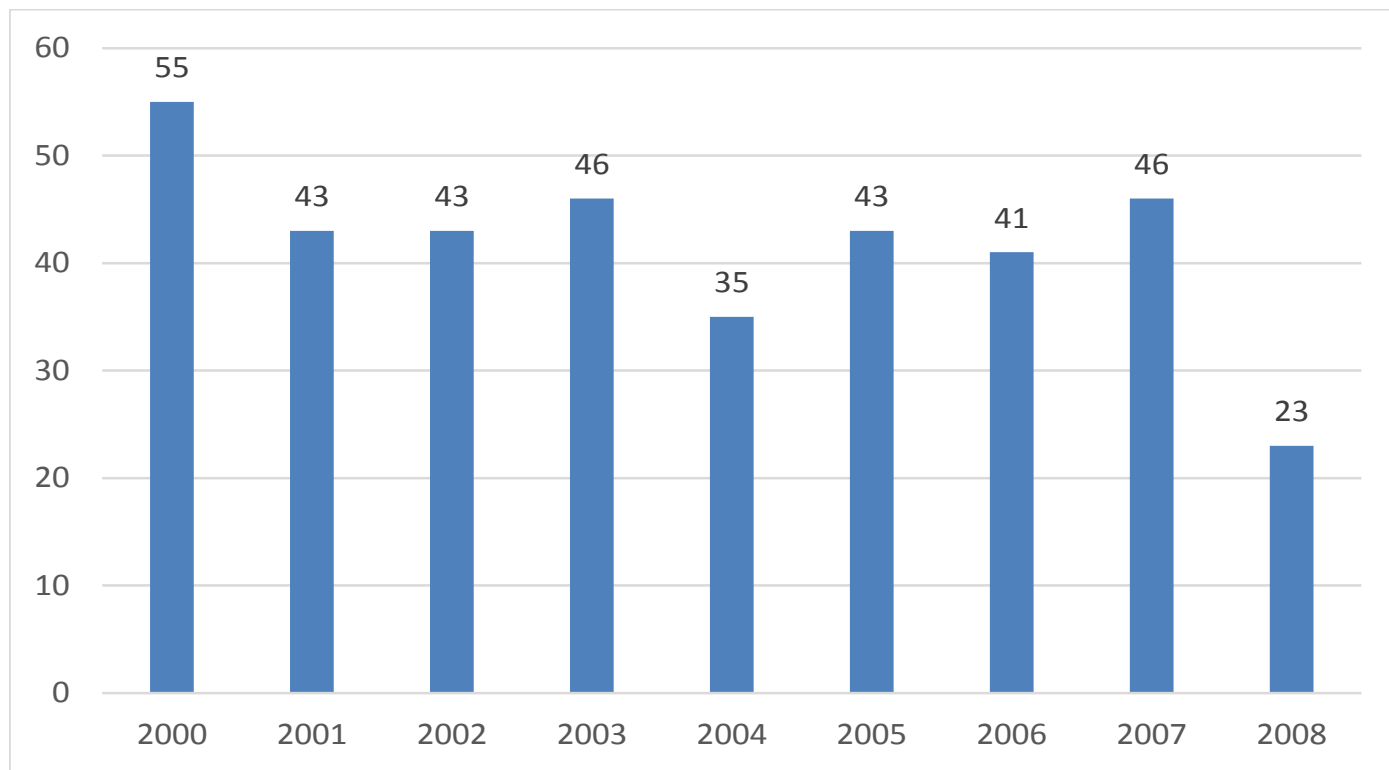
Syftet med rapporten har varit att utvärdera Barntraumateamets insatser avseende stöd efter förälders plötsliga död mellan åren 2001-2010. Utvärderingen gäller om och på vilket sätt Barntraumateamets verksamhet varit till stöd för drabbade barn och vårdnadshavare i samband med förälders plötsliga död, samt eventuell påverkan på hälsotillståndet idag hos de berörda. En registerbaserad översikt utfördes för att undersöka socio-demografiska skillnader mellan kommuner i Barntraumateamets upptagningsområde jämfört med övriga riket

I syfte att utvärdera olika aspekter av Barntraumateamets verksamhet genomfördes 3 delstudier:

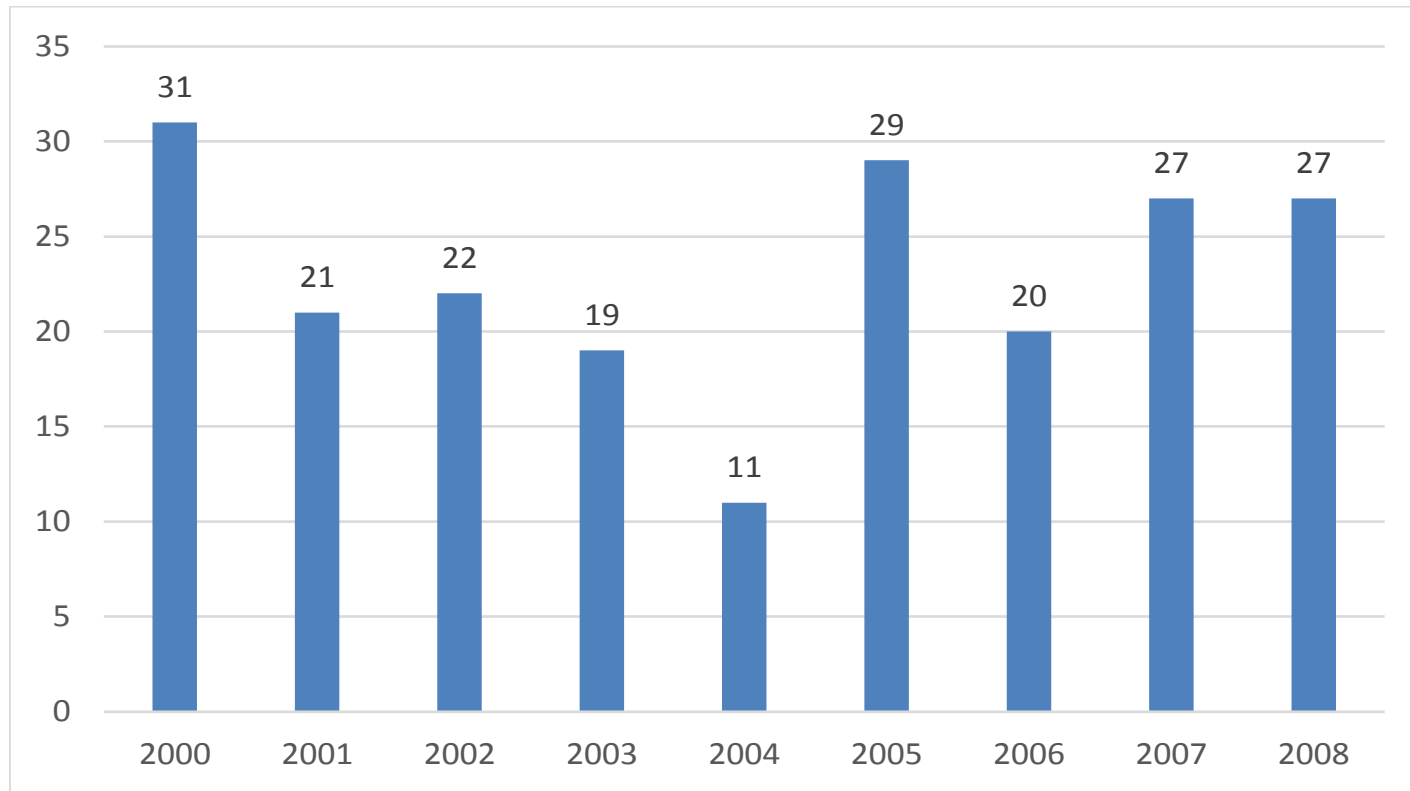
1. En registerstudie
2. En enkätstudie
3. En intervjustudie

Resultat från registerstudien

Antal barn 0-18 år som förlorade en far mellan år 2000 och 2008 i barntraumateamets upptagningsområde (Finnsång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik), totalt 375 stycken

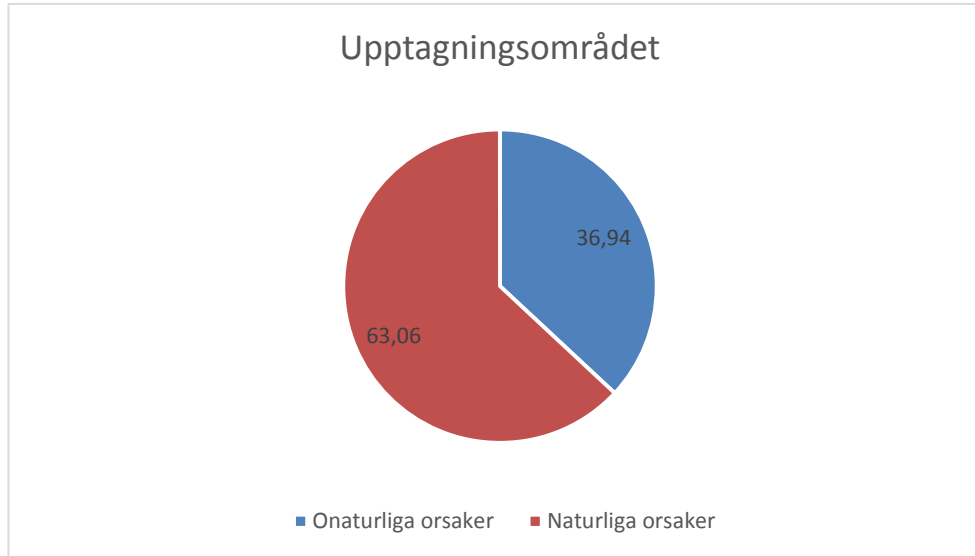

Antal barn 0-18 år som förlorade en mor mellan år 2000 och 2008 i barntraumateamets upptagningsområde (Finnsång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik), totalt 186 stycken

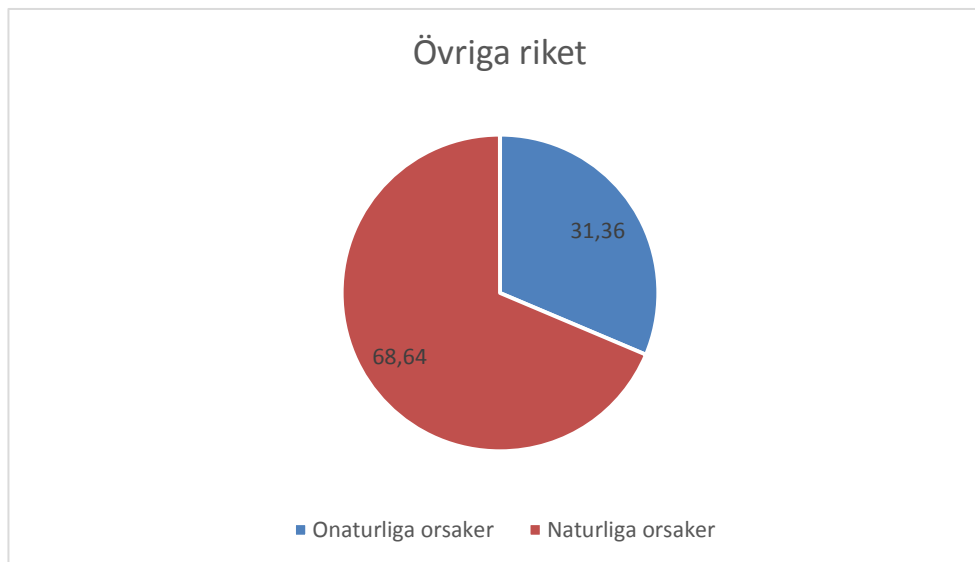

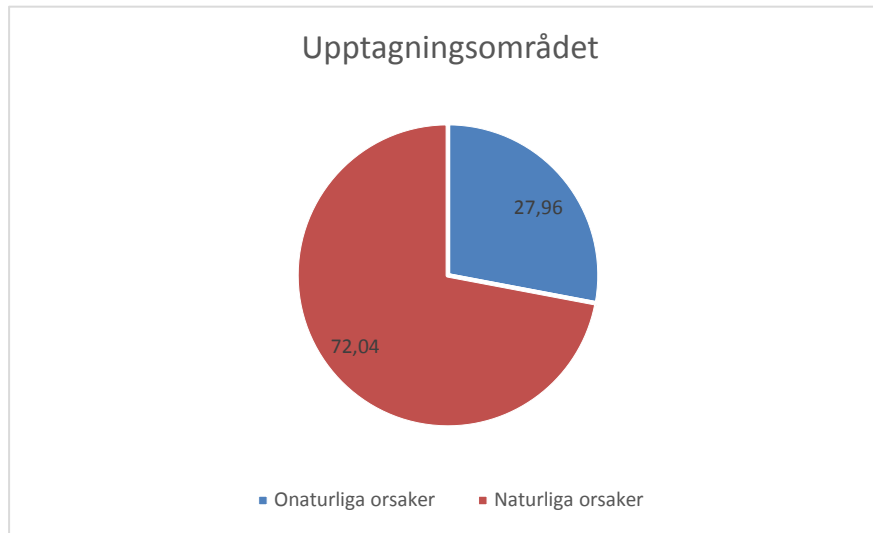
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död inom barntraumateamets upptagningsområde efter fars dödsorsak mellan år 2000-2008

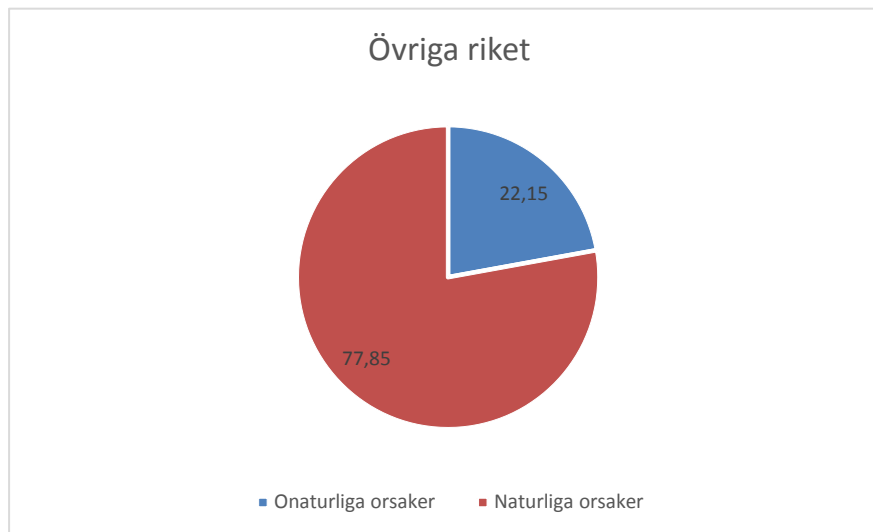
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död i kommuner i övriga riket efter fars dödsorsak mellan år 2000-2008

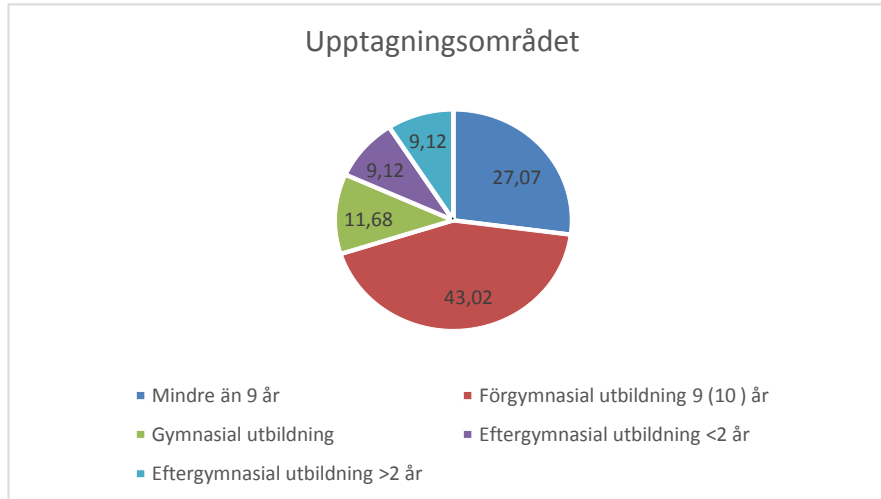
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i kommuner inom barntraumateamets upptagningsområde efter mors dödsorsak mellan år 2000-2008

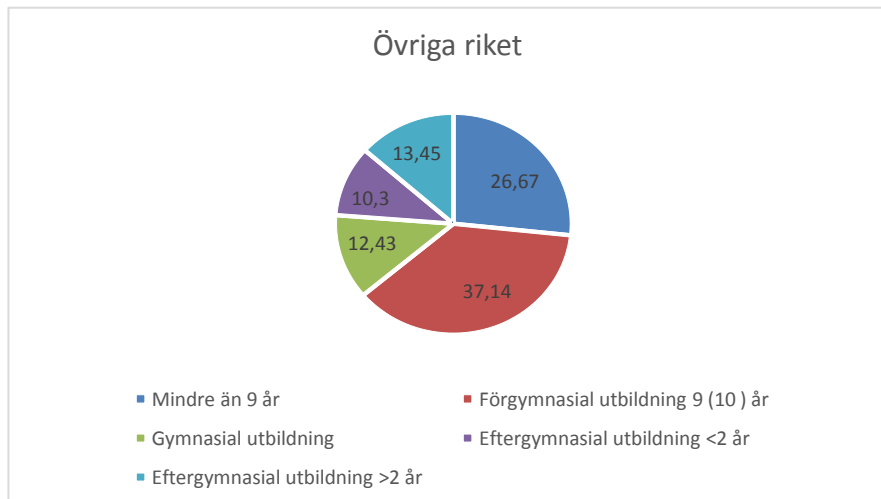
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i kommuner i övriga riket efter mors dödsorsak mellan år 2000-2008

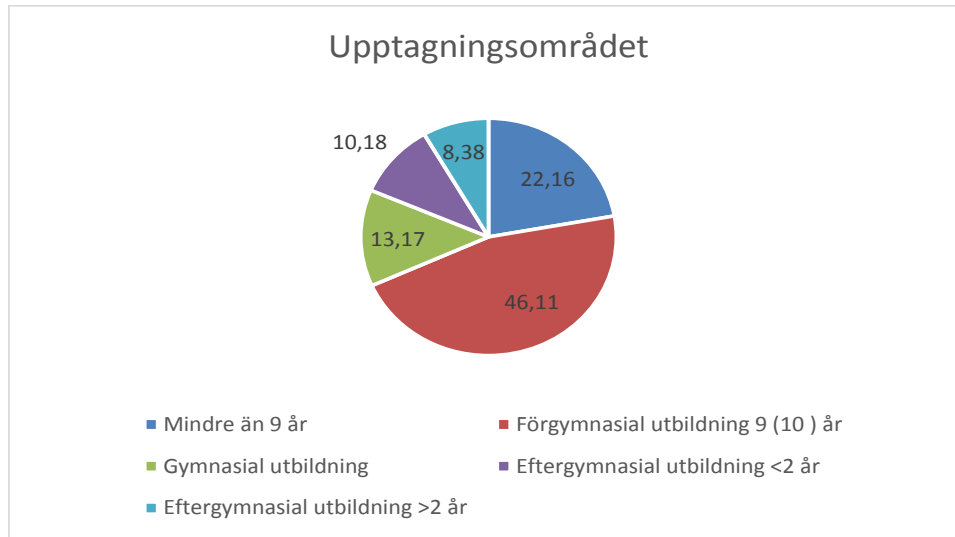
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död i kommuner inom barntraumateamets upptagningsområde efter fars högsta utbildningsnivå mellan år 2000 -2008

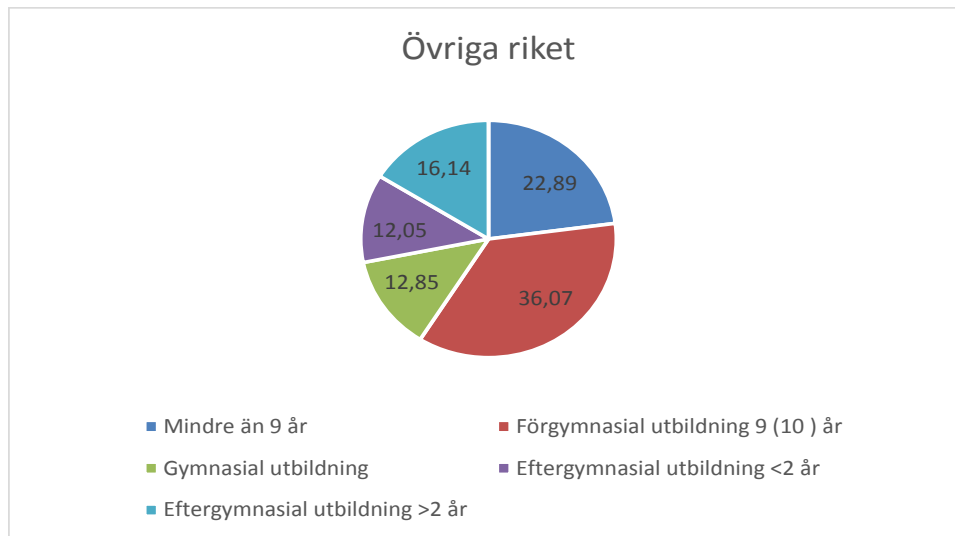
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död i kommuner i övriga riket efter fars högsta utbildningsnivå mellan år 2000 -2008

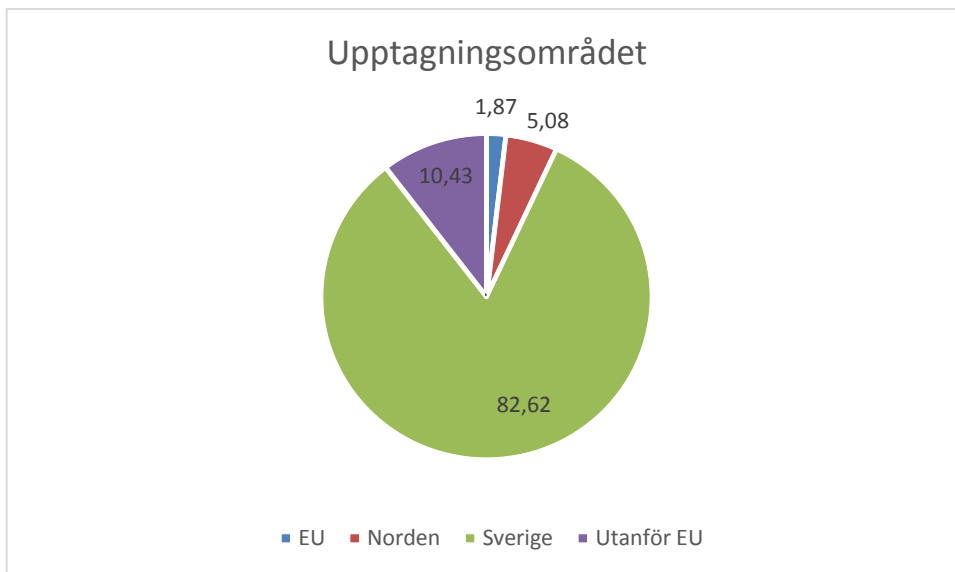
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i kommuner inom barntraumateamets upptagningsområde efter fars högsta utbildningsnivå mellan år 2000-2000

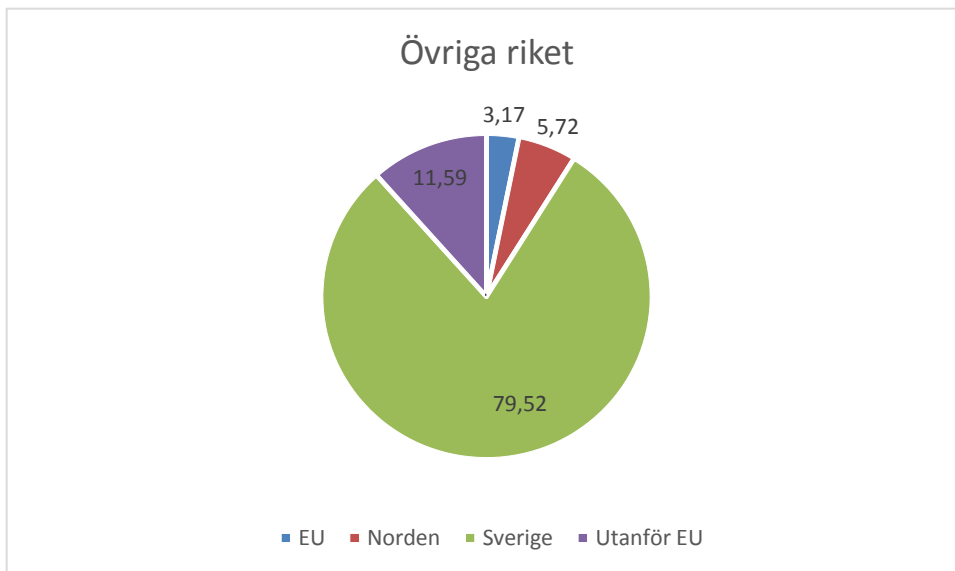
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i kommuner i övriga riket efter fars högsta utbildningsnivå mellan år 2000-2000

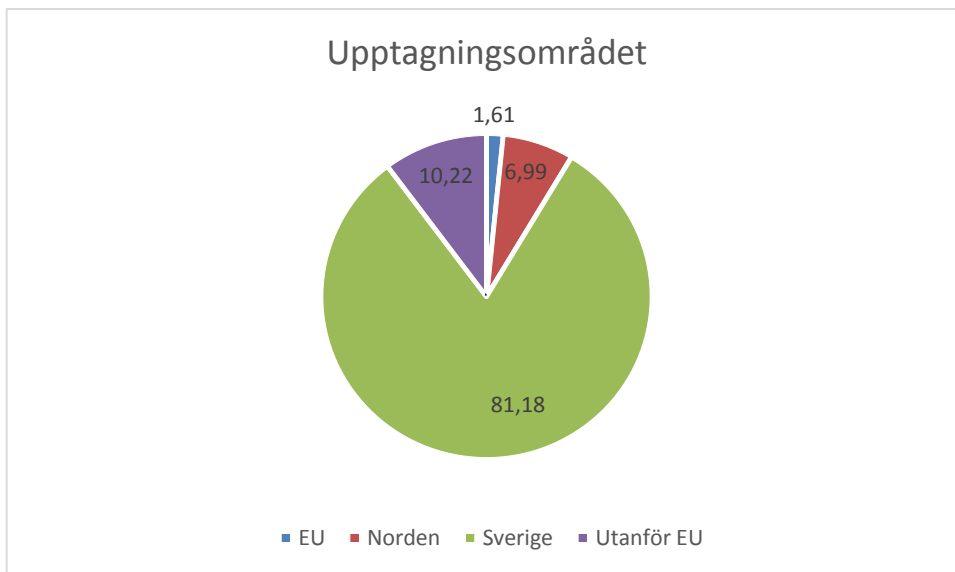
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död i kommuner inom Barotraumateamets upptagningsområde efter födelse land

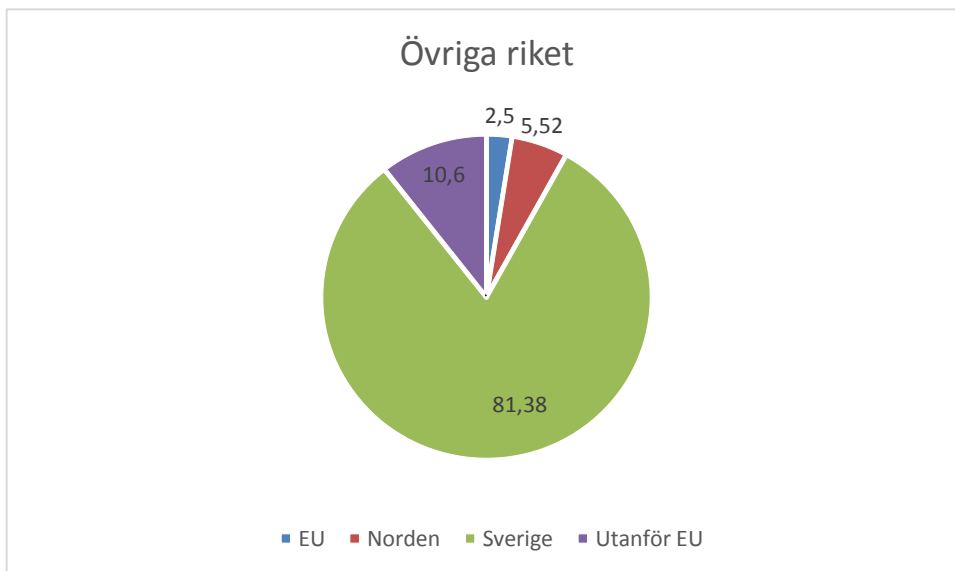
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i övriga riket efter födelse land

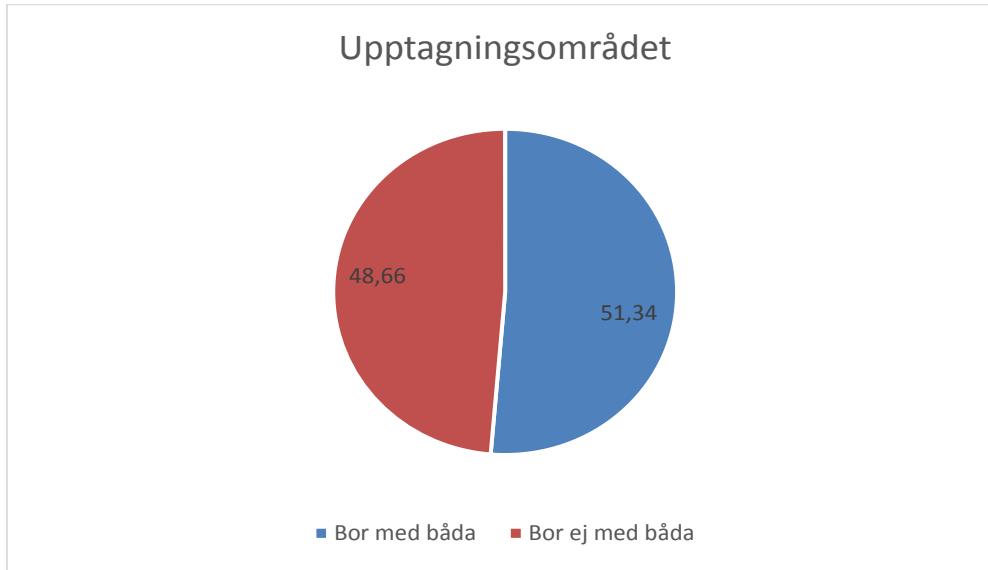
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i kommuner inom Barntraumateamets upptagningsområde efter födelseland

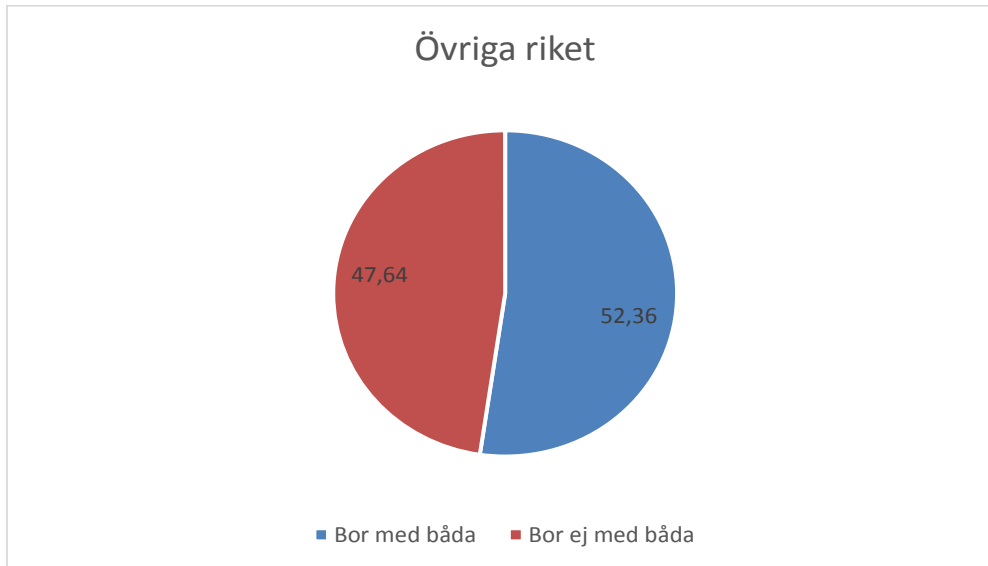
Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i övriga riket efter födelseland

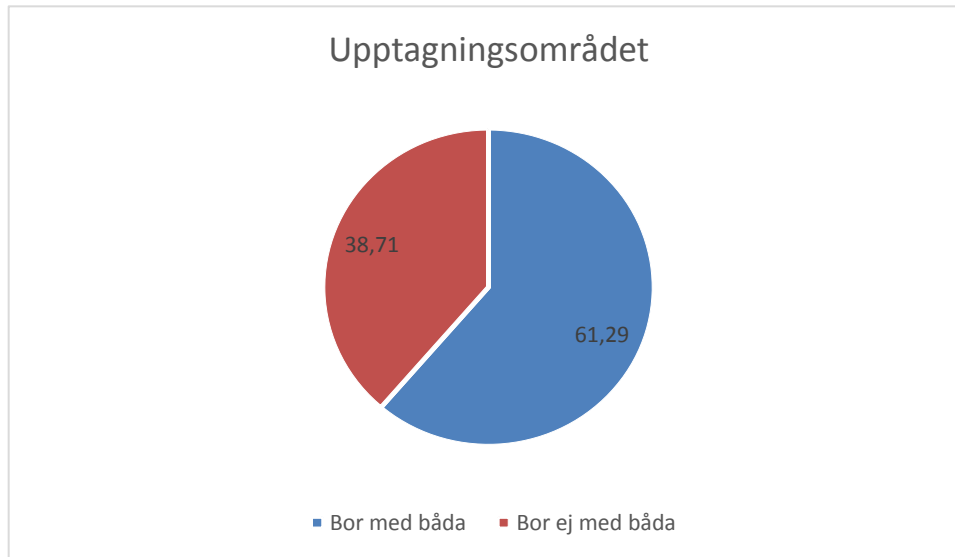
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död i kommuner inom Barntraumateamets upptagningsområde som bor med båda föräldrarna

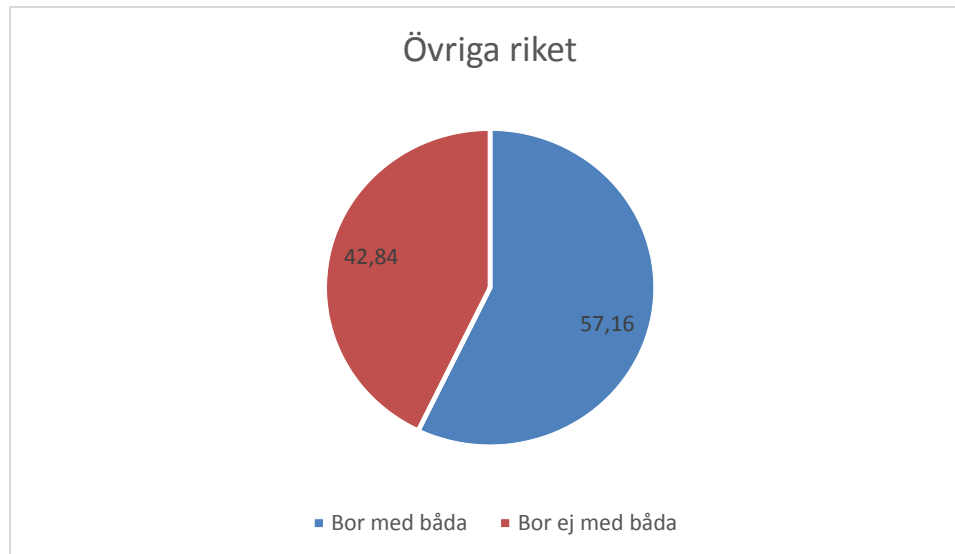
Andel barn 0-18 år som upplevt fars död i övriga riket och som bor med båda föräldrarna

Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i kommuner inom Barntraumateamets upptagningsområde som bor med båda föräldrarna

Andel barn 0-18 år som upplevt mors död i övriga riket som bor med båda föräldrarna

Sammanfattning

- 375 barn hade upplevt fars död och 186 barn mors död
- Större andel barn i upptagningsområdet har upplevt mors eller fars död genom olycka, självmord eller mord
- Större andel av barnen i upptagningsområdet har fäder med låg utbildning
- Större andel barn som upplevt fars död hade svenskfödda föräldrar i upptagningsområdet
- Större andel bodde med båda föräldrarna vid mors död i upptagningsområdet